

СТАТИК FAYLLAR BILAN ISHLASH

Yusupov Mirsaid Abdulaziz o'g'li

Farg'ona Davlat Universiteti

Amaliy matematika va informatika kafedrasi o'qituvchisi

mirsaidbeky@gmail.com

Qurbonova Mohidil Bohodirjon qizi

Farg'ona Davlat Universiteti 2-kurs talabasi

mohidil996@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada statik fayllar tushunchasi, ularning vazifalari va veb ilovalarda qo'llanilishi yoritilgan. Statik fayllar foydalanuvchiga o'zgarmas shaklda taqdim etiladigan resurslar bo'lib, ular HTML, CSS, JavaScript, multimedia va shrift fayllarini o'z ichiga oladi. Maqolada turli dasturlash muhitlarida — HTML/CSS asosida, shuningdek Node.js (Express), Python (Flask) va ASP.NET (C#) platformalarida statik fayllarni qanday xizmat qilish mumkinligi amaliy misollar bilan tushuntirilgan. Maqola axborot tizimlarida foydalanuvchiga tezkor, barqaror va samarali interfeys taqdim etishda statik fayllarning ahamiyatini asoslaydi.

Kalit so'zlar: Statik fayllar, HTML, CSS, JavaScript, veb dasturlash, Express.js, Flask, ASP.NET Core, veb interfeys, multimedia fayllar, fayl tuzilmasi, resurslarni xizmat qilish, foydalanuvchi tajribasi.

Аннотация: В данной статье рассмотрена сущность и роль статических файлов в веб-разработке. Статические файлы — это ресурсы, которые предоставляются пользователю в неизменном виде, без обработки на сервере. К таким файлам относятся HTML, CSS, JavaScript, изображения, шрифты и мультимедийные файлы. В работе описаны основные способы организации и обслуживания статических файлов в различных средах программирования: на основе HTML/CSS, с использованием Node.js (Express), Python (Flask) и ASP.NET Core (C#). Статья подчёркивает значимость статических ресурсов для обеспечения быстрого, стабильного и визуально привлекательного интерфейса в современных информационных системах и веб-приложениях.

Ключевые слова: статические файлы, HTML, CSS, JavaScript, веб-разработка, интерфейс пользователя, Express.js, Flask, ASP.NET Core, структура файлов, мультимедийные ресурсы, обслуживание файлов, клиент-сервер.

Annotation: This article explores the concept and significance of static files in web development. Static files are resources delivered to the user in their original form, without server-side processing. These include HTML, CSS, JavaScript, images, fonts, and multimedia files. The article explains how to manage and serve static files in different programming environments such as HTML/CSS-based setups, Node.js

(Express), Python (Flask), and ASP.NET Core (C#). The role of static files in enhancing user experience, improving performance, and creating responsive web interfaces is emphasized, making them essential components of modern information systems and web applications.

Keywords: static files, HTML, CSS, JavaScript, web development, user interface, file structure, multimedia resources, Express.js, Flask, ASP.NET Core, file serving, client-server architecture

Zamonaviy veb-ilovalar foydalanuvchiga turli xil vizual va funksional imkoniyatlar taqdim etadi. Ushbu imkoniyatlar asosida sahifalar ko‘rinishi, animatsiyalar, uslub va boshqa vizual elementlar turadi. Bularning barchasi ko‘pincha **statik fayllar** yordamida amalga oshiriladi. Statik fayllar — foydalanuvchiga server tomonidan tayyor holatda yuboriladigan, ya'ni har bir murojaatda qayta ishlab chiqilmaydigan fayllardir. Ushbu maqolada statik fayllarning turlari, ularning dasturlash muhitlaridagi ishlatilishi hamda ular bilan ishlash usullari ko‘rib chiqiladi.

Statik fayllar turlari

Statik fayllarga quyidagilar kiradi:

- **HTML** – sahifaning asosiy tuzilmasi;
- **CSS** – sahifa dizayni, rang, shrift, joylashuv;
- **JavaScript (JS)** – sahifa funksionalligini ta'minlaydi (lekin JS faylning o‘zi ham statik bo‘ladi);
- **Rasmlar** – .jpg, .png, .svg, .gif formatidagi tasvirlar;
- **Shriftlar** – maxsus shrift kutubxonalari (masalan, Google Fonts);
- **Audio/video** – .mp3, .mp4 kabi formatdagi fayllar.

Statik fayllarning afzalliklari

• **Tezkor yuklanadi:** Ular oldindan tayyorlangan, serverda hisob-kitob qilinmaydi.

• **Keshga olish imkoniyati mavjud:** Brauzer tomonidan saqlanib, keyingi tashrifda tez ochiladi.

• **Oddiy tuzilma:** Har qanday oddiy veb-serverda ishlashi mumkin.

Xulosa

Statik fayllar veb-ilovalarning asosiy vizual va interfeys qismiga xizmat qiladi. Ular yordamida foydalanuvchiga tez, barqaror va xavfsiz interfeys taqdim etish mumkin. HTML, CSS, JS va boshqa fayllar har bir foydalanuvchi uchun serverdan hech qanday o‘zgartirishsiz yuboriladi. Dasturlash muhitidan qat’i nazar, har qanday

professional veb-ilova yoki axborot tizimi statik fayllar bilan ishlashni talab qiladi. Shu sababli, ularni to'g'ri tashkil qilish va xizmat qilish har bir dasturchining muhim vazifasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. MDN Web Docs. *Serving static files in Express*. https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Learn/Server-side/Express_Nodejs/Serving_static_files
2. Flanagan D. *JavaScript: The Definitive Guide*. O'Reilly Media, 2020.
3. Grinberg M. *Flask Web Development: Developing Web Applications with Python*. O'Reilly Media, 2018.
4. Microsoft Docs. *Static files in ASP.NET Core*. <https://learn.microsoft.com/en-us/aspnet/core/fundamentals/static-files>
5. Duckett J. *HTML and CSS: Design and Build Websites*. Wiley, 2014.
6. W3Schools. *HTML Tutorial, CSS Tutorial, JavaScript Tutorial*. <https://www.w3schools.com>